

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Mf.I.40.023/2022/5.

A felperes:

felperes neve (címe)

A felperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Bagó-Rónai Ivett ügyvéd (címe)

Az alperes:

alperes neve (címe)

Az alperes meghatalmazott jogi képviselője:

jogtanácsos neve (címe)

A per tárgya:

Fizetési felszólítás hatályon kívül helyezése

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Kecskeméti Törvényszék 3.M.70.195/2021/12.

A fellebbezést benyújtó fél és a fellebbezés sorszáma:

Alperes, 3.M.70.195/2021/13.

Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét azzal a helyesbítéssel hagyja helyben, hogy a fizetési felszólítás érvénytelenségét tekinti megállapítottnak.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 50000 (ötvenezer) forint másodfokú eljárási költséget.

A feljegyzett 10000 (tízezer) forint fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

A tényállás

[1] A felperes 2006. március 1. napjától mentőápoló munkakörben állt az alperesnél. A felek 2018. szeptemberében tanulmányi szerződést kötöttek, melyben a felperes kötelezettséget vállalt arra, hogy a (felsőoktatási intézmény) levelező tagozatán ápolás és betegellátás alapszakon mentőtiszt szakirányon tanulmányokat folytat, a szakképesítését 2022. július 30-ig megszerzi, és a megszerzés napjától négy évig a közalkalmazotti jogviszonyát lemondással nem szünteti meg.

[2] Az alperes a tanulmányi szerződésben hat félévre vállalta a tandíj fizetését 2019/2020. tanévtől kezdődően, továbbá vállalta, hogy a felperes részére konzultációs napokra, vizsganaponként 4 munkanap, szakdolgozat elkészítéséhez pedig 10 munkanap szabadidőt biztosít, ezen időszakokra távolléti díjat fizet. A konzultációkkal kapcsolatos utazás költségének megtérítését 100 %-os mértékben vállalta.

[3] A felek megállapodtak abban, hogy a felperes szerződésszegése esetén az alperes a ténylegesen nyújtott támogatásnak megfelelő összeg megtérítését követelheti. Szerződésszegésnek minősül, ha az alperes a felperes jogviszonnyal kapcsolatos magatartása miatt a jogviszonyát felmentéssel vagy rendkívüli felmentéssel szünteti meg.

[4] Az alperes a felperes egészségügyi szolgálati jogviszonyát 2021. október 11-én azonnali hatályú felmondással megszüntette. A munkáltatói intézkedés indokolása szerint a felperes a jogszabály által előírt oltási kötelezettségét nem teljesítette, melynek következtében az egészségügyi szolgálati jogviszonyát azonnali hatályú felmondással meg kellett szüntetni.

[5] Az alperes a tanulmányi szerződést a 2021. november 15-én kelt (szám 1) számú intézkedésével azonnali hatállyal felmondta arra hivatkozással, hogy a felperes szolgálati jogviszonyát azonnali hatállyal meg kellett szüntetni, amely a felperesnek felróható ok. Ugyanezen a napon kelt (szám 2) számú fizetési felszólításával a felperest 1 025 000 forint munkáltatói támogatás visszafizetésére hívta fel. Ezen intézkedés indokolásában az azonnali hatályú felmondásra hivatkozott azzal, hogy a támogatás visszafizetésére a Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (Mt.) 229. § alkalmazásával került sor. Részletes tájékoztatást nyújtott a fizetési felszólítás intézkedéssel szembeni jogorvoslatról, a keresetlevél előterjesztésének lehetőségéről, módjáról, határidejéről, valamint arról, hogy a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (Vht.) 23. § (1) bekezdés a) pontja alapján a bíróság végrehajtási záradékkal látja el a keresettel nem támadott fizetési felszólítást.

A kereset és az ellenkérelem

[6] A felperes keresetében kérte a fizetési felszólítás hatályon kívül helyezését, valamint az alperes perköltség megfizetésére kötelezését.

[7] Érvelése szerint az alperes egyrészt az egészségügyi szolgálati jogviszonyát jogellenesen mondta fel, ezért jogellenes a tanulmányi szerződés erre alapított azonnali hatályú felmondása is. Másrészt ez utóbbi intézkedésében az Mt. 229. § (6) bekezdésére hivatkozott, amely az elállás jogszabályi rendelkezéseit tartalmazza, ezzel szemben a tanulmányi szerződéstől elállást nem közölt, így a fizetési felszólításban tett hivatkozása alaptalan.

[8] Utalt arra is, hogy elállás esetén csak arányos visszatérítési kötelezettség terhelné, azonnali hatályú felmondás esetén pedig a már teljesített támogatás nem követelhető vissza, ezzel szemben az alperes a teljes támogatást kéri tőle.

[9] Részletesen kifejtett álláspontja szerint a keresettel támadott munkáltatói intézkedés nemcsak elnevezésében, hanem tartalmában is fizetési felszólításnak minősül, hiszen az Mt. 285. § (2) bekezdésében írt törvényi limit kivételével a fizetési felszólítással szemben támasztott összes jogszabályi követelménynek megfelelt.

[10] Az a körülmény azonban, hogy abban az alperes az aktuális minimálbér (167 400 forint) háromszorosát (502 200 forint) meghaladó összeget (1 025 000 forintot) követel, amely az Mt. 285. § (2) bekezdése szerint fizetési felszólítással érvényesíthető összeghatár kétszeresét is meghaladja, jogellenessé teszi a munkáltatói jognyilatkozatot, egyúttal intézkedési kötelezettséget eredményezett a felperes oldalán, különös amiatt, hogy az alperes részletes jogorvoslati tájékoztatást adott és a keresetindítás elmulasztása esetére végrehajtási záradék kiállíttatását helyezte kilátásba.

[11] Álláspontja szerint a keresetindításra a Pp. 172. § (3) bekezdése adott számára lehetőséget, hiszen az alperessel szembeni jogai megóvása érdekében az szükséges volt, és marasztalás részéről e körben nem volt kérhető.

[12] Perköltség igényét a felek között létrejött megállapodás alapján határozta meg.

[13] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérte.

[14] Álláspontja szerint a felperes fizetési felszólítás hatályon kívül helyezése iránti keresete tartalmában az alperesi jognyilatkozat érvénytelenségének megállapítása iránti igény, tekintve, hogy a „hatályon kívül helyezés” fogalma a jognyilatkozatok tekintetében nem ismert.

[15] Ugyanakkor érvelése szerint a megállapítás iránti kereset azon Pp. 172. § (3) bekezdésében írt feltétele, hogy arra a felperes jogainak alperessel szembeni megóvása miatt van szükség, nem áll fenn. Elismerte ugyanis, hogy igényét a fizetési felszólítással nem tudja érvényesíteni, csak fizetési meghagyásos eljárás vagy perindítás útján. Ezen eljárásokban van a felperesnek lehetősége az érdemi védekezésre. A bírói gyakorlat szerint pedig egy keresettel szemben védekezésként felhozható igény nem érvényesíthető önálló megállapítási keresetként.

[16] Az előbbiek mellett érdemben is vitatta a felperes keresetének megalapozottságát. Érvelése szerint az Mt. 229. § (6) bekezdésének második fordulata értelmében önmagában a munkaviszony megszüntetésének ténye jogszerűvé teszi a tanulmányi szerződés megszüntetését függetlenül a munkaviszony megszüntetésének jogszerűségétől. Az alperes tanulmányi szerződéstől történő elállása tehát mindenképpen jogszerű volt. A visszatérítendő összeg arányosítására pedig a tanulmányok folyamatban léte miatt nem volt mód.

[17] Kifejtette, hogy különbség van „a fizetési felhívás” és a „fizetési felszólítás” között. A különbségtétel alapvető szempontjai, hogy a munkáltatói intézkedés alkalmas-e végrehajtásra, ha igen úgy fizetési felszólításról beszélünk, ha nem, akkor az önkéntes teljesítésre vonatkozó felhívásnak minősül, mellyel szemben nincs helye peres eljárás kezdeményezésének, az erre irányuló keresetet el kell utasítani. A bíróságnak vizsgálnia kell, hogy az alperesi intézkedés a két különböző jogérvényesítési eszköz közül melyiknek minősül.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[18] A Kecskeméti Törvényszék 3.M.70.195/2021/12. számú ítéletével az alperes 2021. november 15. napján (szám 2) számú fizetési felszólítás munkáltatói intézkedését

hatályon kívül helyezte. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a felperesnek 150 000 forint perköltséget, valamint rendelkezett a 10 000 forint eljárási illeték viseléséről.

[19] Az ítélet alapjául szolgáló jogszabályként az Mt. 229. § (1), (6), és az Mt. 285. § (2) bekezdéseit tüntette fel.

[20] A kereseti kérelem fajtájának vizsgálata körében kifejtette, hogy a felperesnek megállapításra irányuló kereseti kérelme nem volt, keresete kifejezetten a fizetési felszólítás hatályon kívül helyezésére irányult, ezért nem vizsgálta az alperes azon hivatkozását, hogy a megállapítási kereset előterjesztésének feltételei fennállnak-e.

[21] A munkáltatói intézkedés minősítésével kapcsolatban megállapította, hogy a fizetési felszólítás tartalmát tekintve megfelelt a fizetési felszólításra előírt jogszabályi követelményeknek. Azt ugyanis az alperes írásba foglalta, kellő indokolással ellátta, amelyre alapítottnak felhívta a felperest egy meghatározott összeg meghatározott jogcímen történő megfizetésére. E körben kiemelte továbbá, hogy az intézkedésben a munkáltató részletes jogorvoslati tájékoztatást nyújtott a felperesnek a határidőre és a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságra vonatkozóan, valamint tájékoztatta arról, hogy a Vht. 23. § (1) bekezdés a) pontja alapján a bíróság végrehajtási záradékkal látja el a munkáltatónak a munkavállalóval közölt és keresettel nem támadott fizetési felszólítását.

[22] Az alperes által felhívott EBH 2018.M.26. számú döntésében foglaltakkal kapcsolatban hangsúlyozta, hogy annak a jelen esettel nincs teljes tényállás – azonossága. Rámutatott a két eset közötti különbségekre, kiemelve a jogorvoslati tájékoztatással és az okiratok elnevezésével kapcsolatos eltéréseket.

[23] Arra figyelemmel pedig, hogy a fizetési felszólítás a jogszabályban meghatározott összeghatárt – a minimálbér háromszorosa, azaz 502 200 forint – meghaladókötelezést tartalmazott, megállapította annak jogellenességét.

Fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem

[24] Az elsőfokú ítélet ellen az alperes élt fellebbezéssel, amelyben elsődlegesen kérte, hogy az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg, a felperes keresetét utasítsa el, valamint kötelezze perköltség viselésére. Másodlagos fellebbezési kérelme az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésre és az eljárás megszüntetésre irányult. Harmadlagosan pedig azt kérte, hogy az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének perköltség megállapítására vonatkozó részét változtassa meg és a perköltség összegét mérsékelje. A másodfokú eljárás tekintetében is perköltség fizetésére kérte kötelezni a felperest azzal, hogy az alperes munkadíját a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 4. § a) pontja alapján alkalmazandó 3. § (3) bekezdés szerint kérte megállapítani figyelemmel a per tárgyának értékére.

[25] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság jogsértően mellőzte a Pp. 172. § (3) bekezdésének alkalmazását megállapítási kereset hiányára hivatkozással. Érvélése szerint ugyan a felperes keresetét – annak tartalma alapján – „jognyilatkozat érvénytelenségének megállapítására” irányuló keresetként kellett volna értékelni. A „hatályon kívül helyezés” jogintézménye ugyanis sem anyagi jogi, sem eljárásjogi szempontból nem értelmezhető.

[26] Az előbbiektől okán az elsőfokú bíróságnak azt kellett volna vizsgálnia elsőként, hogy a megállapítási kereset feltételei fennállnak-e és e körben azt kellett volna megállapítania, hogy e feltételek közül a felperes jogai alperessel szembeni megóvásának szükségessége nem állapítható meg. A munkáltatói intézkedésnek ugyanis – tekintve, hogy nem felel meg a jogszabály által előírt követelményeknek – a felperesre nézve semmilyen

hátrányos jogkövetkezménye nincs. Emiatt a kereset elutasításának vagy a per megszüntetésének lett volna helye a Pp. 176. § (1) bekezdés f) pontja, illetve a Pp. 240. § (1) bekezdés a) pontja alapján.

[27] Az előbbi érvek megalapozatlansága esetére a további jogsértést az Mt. 285. § (2) bekezdésének téves értelmezésében látta. Álláspontja szerint ugyanis abból a helyes ítéleti megállapításból, mely szerint e jogszabályi rendelkezés feltételeinek az alperesi fizetési felszólítás nem felel meg, az elsőfokú bíróságnak azt a következtetést kellett volna levonnia, hogy az egy joghatás kiváltására alkalmatlan felhívás, nem pedig az Mt. 285. § (2) bekezdés szerinti fizetési felszólítás, ekként peres úton nem is támadható.

[28] Az előbbi álláspontja alátámasztására hivatkozott az EBH 2018. M. 26. számú eseti döntésben foglaltakra, illetve az Mfv.II.10.341/2017/4. számú Kúriai határozatban kifejtettekre. Álláspontja alátámasztását látta abban is, hogy az elsőfokú bíróság – sértve a Pp. 346. § (2) bekezdésében foglaltakat – az ítélet indokolásában nem tüntette fel az alapul szolgáló jogszabályi rendelkezéseket, az Mt. azon rendelkezéseit, amelyeket az alperes megsértett volna.

[29] Az előbbieket alapján ugyancsak a kereset elutasítását vagy az eljárás Pp. 240. § (1) bekezdés a) pontja, illetve 176. § (1) bekezdés f) pontja alapján történő megszüntetését látta volna indokoltnak.

[30] A perköltség mérséklésére irányuló kérelmével kapcsolatban azzal érvelt, hogy a perköltség azért eltúlzott, mert a per egyszerű megítélésű és egy tárgyaláson lezárható volt.

[31] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását, valamint az alperes másodfokú perköltség megfizetésére kötelezését kérte.

[32] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyesen tekintette a perben támadott munkáltatói intézkedést fizetési felszólításnak tekintettel arra, hogy az írásba foglalt, fizetésre felszólítást tartalmaz, indokolt és részletes jogorvoslati tájékoztatás szerepel benne, sőt utal arra is, hogy keresettel támadás hiányában a Vht. 23. § (1) bekezdés b) pontja alapján az intézkedés végrehajtási záradékkal látható el.

[33] Rámutatott, az elsőfokú bíróság részletes indokait adta annak, hogy a jelen per tényállása és a Kúria EBH 2018. M. 26. számú eseti döntésében foglalt tényállás között miért nincs párhuzam.

[34] Az előbbieket alapján – az érvényesség és a hatályosság fogalmainak összevetése után – arra a következtetésre jutott, hogy bár az alperes fizetési felszólítása érvényes, de hatálytalan, mert a keresetben megjelölt okból a munkáltató által célzott joghatás kiváltására nem alkalmas, ezért annak hatálytalanságának megállapítására van lehetőség.

[35] Tévesnek találta azt az alperesi álláspontot, hogy a fizetési felszólítás tekintetében a felperes jogainak megóvása nem szükséges. E körben rámutatott a korábbiakon túl arra is, hogy az intézkedést az alperes fizetési felszólításnak nevezte és annak jogkövetkezményeit is érvényesíteni kívánta. Az a körülmény azonban, hogy az alperes a fizetési felszólítást a jogszabályi rendelkezéseket mellőzve adta ki, a felperesi oldalon intézkedési kötelezettséget eredményezett.

[36] Álláspontja szerint a Pp. 172. § (3) bekezdése nyújtott alapot keresete előterjesztésére, ugyanis az alperessel szembeni jogai megóvása érdekében az szükséges volt és marasztalás ezzel összefüggésben részéről nem volt kérhető.

[37] Az alperes perköltség mérséklésére irányuló kérelmével kapcsolatban kifejtette, hogy az ügy megítélése nem volt egyszerű. Az alperes a perben kiterjedt jogi érveléssel, eseti döntésekre való hivatkozásokkal ellátott nyilatkozatokat tett, ami összetett munkát igényelt, ugyanolyan összetett munka ezért a felperes oldalán is szükségszerűen felmerült. Erre

figyelemmel állapodott meg a jogi képviselőjével a megbízási díjat illetően a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § alkalmazásával.

Az ítéltábla döntése és annak indokai

[38] A fellebbezés alaptalan.

[39] Az elsőfokú bíróság ítélete érdemben – az ítéltábla által alkalmazott helyesbítéssel – helyes.

[40] Az ítéltábla – az ítélet kötelező hatályon kívül helyezésére okot adó körülmény fennálltának hiányában – felülbírálati jogkörét a Pp. 370. § (1) bekezdés alapján az erre irányuló fellebbezési kérelemre azok korlátai között gyakorolta, figyelemmel arra, hogy ilyen korlátnak minősülnek a 371. § (1) bekezdés a)d) pontjában megjelölt tartalmi követelmények körében előadottak. Lényeges, hogy e körben korlátot nemcsak az jelent, hogy a fél az ítéletet mennyiben kéri megváltoztatni, vagy hatályon kívül helyezni, hanem az is, hogy ezt milyen okból, azaz milyen indokkal teszi.

[41] A fellebbezésben és a fellebbezési ellenkérelemben foglaltakra tekintettel az ítéltábla az alábbiakat emeli ki.

[42] Az alperes per fő tárgyát érintő fellebbezési hivatkozásai összességükben azért nem elfogadhatók, mert abból az érvelésből, hogy egyrészt a felperes keresetét tartalma szerint – hatályon kívül helyezésre irányuló kereseti kérelem lehetőségének hiányában – érvénytelenség megállapítása iránti keresetnek kell tekinteni, másrészt viszont a megállapítás iránti kereset feltételei a jelen esetben nem állnak fenn, végeredményben az következik, hogy az alperes szerint a felperest semmilyen jogérvényesítési lehetőség nem illeti meg a jogszabálysértő fizetési felszólítással szemben.

[43] Ez a jogértelmezés a jogorvoslati tájékoztatást és a Vht. 23. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt lehetőségre utalást tartalmazó munkáltatói intézkedés esetében ütközik az Mt. 285. § (1) bekezdésével, amely általánosan biztosít lehetőséget a munkavállaló számára igényének bíróság előtti érvényesítésére, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével, ami az igazságszolgáltatáshoz való jog körében a bírósághoz fordulás jogát is megfogalmazza, illetve ellentétes lenne az Alaptörvény 28. cikkével, amely értelmében a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az alaptörvénnyel összhangban értelmezik, és kiemelten említésre kerül e körben, hogy az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

[44] Az előbbi három jogszabályi rendelkezés együttes értelmezése ugyanis azt eredményezi, hogy az Mt. 285. § (2) bekezdése és a Pp. 172. §-a nem értelmezhető úgy, hogy a felperesnek ne legyen lehetősége a jogorvoslati tájékoztatást tartalmazó és keresetindítás hiányában végrehajtási záradék kiállításának lehetőségére utaló, de a jogszabályi limitet meghaladó összeg megfizetésére felhívó munkáltatói intézkedéssel kapcsolatos igényét bíróság előtt érvényesíteni. A fizetési felszólítás elnevezéssel illetett intézkedés keresettel történő támadásának hiányában ugyanis azt kockáztatja, hogy a munkáltató annak végrehajtási záradékkal történő ellátását kérheti. A felperes igénye pedig éppen arra irányul, hogy az alperesnek ne legyen módja az intézkedésre végrehajtási záradékot kérni, amit egyedül keresetindítással érhet el.

[45] E körben az ítéltábla nem osztotta, illetve a jelen esetre nem tartotta irányadónak az EBH 2018.M.11., illetve EBH 2018.M.26. számú eseti döntésekben megfogalmazott kúriai álláspontot azzal kapcsolatban, hogy ha a munkáltató követelése

meghaladja a törvényi limitet, akkor a Vht. 23. § (1) és (2) bekezdése alapján a bíróság már nem állíthat ki jogszerűen végrehajtási záradékot a munkáltatói intézkedésre, amelynek okán e munkáltatói intézkedés keresettel nem támadható. A jelen esetben ugyanis – a törvényi limiten kívül – az alperes keresettel támadott munkáltatói intézkedése mindenben megfelelt a fizetési felszólítás törvényi feltételeinek (elnevezés, egyértelmű és konkrét felhívás fizetésre, jogorvoslati kioktatás), amelyekből kiemelendő, a felperes az alperestől arról kapott tájékoztatást, hogy amennyiben a fizetési felszólítással nem ért egyet, azzal szemben az Mt. 287. §-a alapján 30 napon belül keresettel élhet a munkaügyi perben eljáró bíróság előtt, illetve kereset előterjesztés hiányában a Vht. 23. § (1) bekezdés a) pontja alapján bírósági záradék kiállításának van helye. Ebből pedig a felperes – helyes hivatkozása szerint – egyenesen következtethetett arra, hogy amennyiben a munkáltatói intézkedést keresettel nem támadja, a munkáltató a tájékoztatásban foglaltak szerint fog eljárni és végrehajtási záradék kiállítását fogja kérni. Ilyen helyzetben nem elvárható tőle, hogy jogai megóvását kizárólag a végrehajtási záradék kiállítása tárgyában eljáró bíróságra hagyja, bízva abban, hogy az nemcsak a Vht. 23. § (1)-(3) bekezdéseiben írt feltételeket vizsgálja, hanem azt is, hogy a fizetési felszólításban megjelölt követelés összege nem haladja-e meg az Mt. 285. § (2) bekezdésben írt limitet. Nem hagyható figyelmen kívül, hogy a bíróságok gyakorlata e körben eltérő, illetve bizonytalan. Az pedig végképp nem várható el a jogban járatlan munkavállalótól, hogy az ő esetében a végrehajtási záradék kiállítására jogosult bíróság e körben kialakított gyakorlatát ismerje.

[46] Az előbbiekre figyelemmel az alperes által előadott jogértelmezés rosszhiszemű is, hiszen az a saját, felperesnek adott tájékoztatásával ellentétes.

[47] Abban a tekintetben ért csupán egyet az ítéltábla az alperesi érveléssel, hogy az elsőfokú bíróságnak a felperes keresetét – tartalma alapján – jognyilatkozat érvénytelenségének megállapítása iránti keresetnek kellett volna tekintenie. Tény, hogy a Pp. 172. § határozza meg a kereseti kérelem lehetséges fajtáit, nevesítve a marasztalási, a megállapítási és a jogalakítási típusokat. Tény az is, hogy szabályozza ezek feltételeit is. A felperesnek tehát ezen keretek között van lehetősége kereseti kérelmet előterjeszteni.

[48] Az egyértelmű, hogy a (4) bekezdés szerinti jogalakítási fajtájának nem tekinthető a kereseti kérelme, hiszen jogállapotának vagy jogviszonyának megváltoztatását nem kérte, erre egyébként az alperes sem hivatkozott. Az (1)-(2) bekezdések szerint marasztalási kereset előterjesztésére van lehetőség, de a felperes mindkét fokú eljárásban maga is akként nyilatkozott, hogy marasztalást a sérelmezett intézkedéssel szemben nem kérhetett, következésképpen keresetét maga sem marasztalási keresetnek tekintette. Ezzel szemben viszont – ugyancsak mindkét fokú eljárásban – állította, keresete előterjesztésére a Pp. 172. § (3) bekezdés adott lehetőséget, amely viszont a megállapítási kereset feltételeit szabályozza. E körben kifejezetten hangsúlyozta a felperes, hogy a kereset előterjesztésére az alperessel szemben jogai megóvása érdekében volt szükség.

[49] Az elsőfokú bíróság tehát tévesen értékelte úgy a felperes nyilatkozatait, hogy megállapításra irányuló keresete nem volt.

[50] A felperes nyilatkozatai azonban ellentmondóak voltak abban a tekintetben, hogy érvénytelenség vagy hatálytalanság megállapítását kéri, ezért nyilatkozatai e körben is értelmezésre szorultak. Bár a felperes nyilatkozatai között az is szerepel, hogy az alperes fizetési felszólítása érvényes ugyan, de hatálytalan, ezen álláspontja indokául azonban azt adta elő, hogy a jognyilatkozat a keresetben megjelölt okból joghatás kiváltására alkalmatlan. Ez a körülmény viszont az Mt. 29. § (4) bekezdéséből, annak megfelelő értelmezéséből következően az érvénytelenség jogkövetkezménye. A felperes nyilatkozatai között mutatkozó ellentmondás tehát akként oldható fel, ha az ítéltábla a nyilatkozatokat tartalmuk alapján értelmezi a Pp. 110. § (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelően. Ha pedig a felperes az

érvénytelenség jogkövetkezményére hivatkozással kér megállapítást, nyilatkozata csak akként értelmezhető, hogy valójában az érvénytelenség megállapítására irányul az igénye.

[51] Abban a tekintetben azonban már téves az alperesi hivatkozás, hogy a megállapítási kereset feltételei a jelen esetben ne állnának fenn, a fent kifejtettek szerint ugyanis a felperes marasztalást nem kérhetett, jogai alperessel szemben történő megóvása érdekében azonban szükséges volt a munkáltatói jognyilatkozat érvénytelenségének megállapítása iránt keresetet előterjesztenie. Az előbbieken túl megjegyzi az ítéltábla, hogy bár az Mt. a Ptk 6:108. § (2) bekezdésének alkalmazását nem rendeli el kifejezetten, mégsem hagyható figyelmen kívül, hogy az akként rendelkezik, hogy a fél a szerződés érvénytelenségének megállapítását anélkül is kérheti, hogy az érvénytelenség jogkövetkezményeinek alkalmazását kérné. Ez azt jelenti, hogy ilyen esetben a megállapítási kereset feltételeinek fennállta tekintetében nem kell vizsgálni azt a szempontot, hogy a felperes marasztalást kérhetett-e, csupán azt, hogy a felperes jogainak megóvása a kért megállapítást indokoltá teszi-e. Ezt az értelmezést támasztja alá a törvény e §-ához fűzött indokolás is, amely kifejezetten arra utal, hogy az előbbi rendelkezés a megállapítási keresetindítás Pp.-beli szabályainak kiegészítése.

[52] Mindezekre, különösen arra figyelemmel, hogy a felperes az általa választott keresetfajtát a Pp. 172.§ (3) bekezdésében szabályozottal azonosította, a felperes keresetét megállapítási keresetnek kell tekinteni, de az alperes téves hivatkozásával szemben azt kell megállapítani, hogy annak jogszabályi feltételei fennálltak. Az előbbieik okán a megállapítási kereset feltételeinek hiányával indokoltan sem az eljárás megszüntetésére, sem a kereset elutasítására nem volt mód.

[53] Az előbbieik kapcsán megjegyzi az ítéltábla, hogy a jelen eljárásra nem tartotta irányadónak az alperes által felhívott BH2008. 43. számú, és a BDT2009. 2143. számú eseti döntéseket, mivel fordított perben állás esetén a felperes nem tudott volna eredményesen – önálló indokként - hivatkozni az Mt. 285. § (2) bekezdésében foglalt összeghatár túllépésére, hiszen ez esetben a per tárgyát nem az alperes által jogellenesen kiadott fizetési felszólítás képezte volna.

[54] Helyesen vizsgálta tehát a továbbiakban az elsőfokú bíróság azt, hogy a munkáltató intézkedése fizetési felszólításnak minősül-e. E körben pedig – az alperes téves hivatkozásával szemben – helytállóan minősítette fizetési felszólításnak az alperes jognyilatkozatát. Helyesen foglalt ugyanis akként állást, hogy az alperes által felhívott EBH2018.M26. számú eseti döntés tényállása nem azonos a jelen per tényállásával, abban ugyanis a munkáltatói intézkedés nem tartalmazott jogorvoslati tájékoztatást, illetve a tájékoztatása arról szólt, hogy ha a munkavállaló nem teljesíti a követelését, úgy a munkáltató jogi úton fogja igényét érvényesíteni. A perbeli esetben viszont az alperes jognyilatkozatának elnevezése fizetési felszólítás volt, abban egyértelmű felhívás szerepelt az 1 025 000 forint támogatási összeg megfizetésére, azt az alperes indokolta, továbbá részletes jogorvoslati tájékoztatást nyújtott, és tájékoztatta a felperest a Vht. 23. § (1) bekezdés a) pontja szerinti végrehajtási záradék lehetőségéről is. Az a körülmény, hogy intézkedésében az alperes a kötelező legkisebb minimálbér háromszorosát meghaladó összeg megfizetésére hívta fel a felperest - az előbbi fizetési felszólításra irányadó szempontok mellett, és a korábban már kifejtettekre is figyelemmel – az ítéltábla megítélése szerint önmagában nem zárja ki a munkáltatói intézkedés fizetési felszólításként való értékelését.

[55] A perbeli munkáltatói intézkedés mikénti minősítése kapcsán nyomatékosan utal az ítéltábla az Mt. 31. § alapján a munkaviszonyokban is alkalmazandó Ptk. 6:8. § (1) bekezdésére, amely szerint a jognyilatkozatot vita esetén úgy kell értelmezni, ahogyan azt a címzettnek a nyilatkozó feltehető akarata és az eset körülményeire tekintettel a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint értékelnie kellett. Ezt figyelembe véve a perbeli

jognyilatkozat tekintetében azt kellett vizsgálni, hogy abból a felperesnek mire kellett következtetnie az alperes feltehető akaratával kapcsolatban. E körben pedig elsősorban abból kellett kiindulnia, hogy az alperes az intézkedését fizetési felszólításnak nevezte, egyértelmű fizetési felhívást közölt a felperessel, tájékoztatta, miként járjon el, ha azzal nem ért egyet, megjelölve ennek alapjaként az Mt. 287. § fizetési felszólítással kapcsolatos rendelkezését és figyelmeztette, hogy keresetindítás hiányában a Vht. 23. § (1) bekezdés a) pontja alapján végrehajtási záradék kiállításának van helye. Mindezek egyértelműen és félreérthetetlenül arra az alperesi akaratra utaltak, hogy a felperessel szembeni igényét az Mt. 285. § (2) bekezdése szerinti fizetési felszólítással érvényesítse. A felperesnek, mint a jognyilatkozat címzettjének annak tartalmát tehát fizetési felszólításként kellett értékelnie, más következtetésre a Ptk. idézett rendelkezése alapján nem is juthatott. Mindezt nem írja felül az, ha a fizetési felszólítás egyébként valamelyik rá irányadó jogszabályi rendelkezésbe ütközik.

[56] Az ítéltábla az előbbiek miatt tért el az EBH2018.M.11. és EBH2018.M.26. számú eseti döntésekben foglaltaktól.

[57] A fentiek alapján az elsőfokú bíróság jogszabálysértés nélkül minősítette az alperes (szám 2) számú okiratát fizetési felszólításnak. Ennek megfelelően pedig helyesen vizsgálta, hogy a fizetési felszólítás megfelel-e az általa idézett Mt. 285.§ (2) bekezdésében foglaltaknak, és helyesen állapította meg annak megsértését azzal, hogy a fizetési felszólítással követelt összeg meghaladja a törvényi limitet. Az előbbiek miatt nem foghat helyt az az alperesi hivatkozás sem, hogy az elsőfokú bíróság ítélete sérti a Pp. 346. § (5) bekezdésében foglaltakat.

[58] A jogszabálysértés következtében a fizetési felszólítás az Mt. 27.§ (1) és (3) bekezdése alapján érvénytelen, ezért annak megállapítását a felperes megalapozottan kérte.

[59] Nem helytálló az alperes fellebbezése a perköltség mérséklésével kapcsolatos igény tekintetében sem. A Pp. 81. § (1) bekezdése szerint a fél a perköltsége megtérítését annak felszámításával kérheti. A 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. §-a a fél és az ügyvéd között létrejött ügyvédi megbízási szerződésben kikötött munkadíj, és a fél által megfizetett indokolt készkiadások felszámításának lehetőségét biztosítja.

[60] A felperes által becsatolt megbízási szerződésben a felek azt rögzítették, hogy a felperesi jogi képviselő a feladata ellátásáért 100 000 forint egyszeri, valamint tárgyalásonként 50 000 forint megbízási díjra jogosult. A ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenység arányos volt a megbízási szerződésben kikötött díjjal, ugyanis a jogi képviselőnek a 6 oldalas, mellékletekkel ellátott keresetlevél elkészítése érdekében nyilvánvalóan előkészítő munkát is kellett végeznie (adatgyűjtés, konzultáció az ügyféllel) illetve meg kellett szerkesztenie a beadványt. Ehhez mérten az egyszeri 100 000 forint ügyvédi munkadíj nem minősül eltúlzottnak. Ugyancsak nem minősül eltúlzottnak a tárgyalásonkénti 50 000 forint munkadíj kikötése, hiszen a jogi képviselőnek – amellet, hogy jelen van a tárgyaláson – megelőzően arra fel is kell készülnie. Ezért nem volt indokolt az IM rendelet 2. § (2) bekezdésének alkalmazása, azaz a perköltség mérséklése.

[61] Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság helyesen adott helyt a felperes keresetének, a fellebbezés alaptalan volt, ezért nem volt helye az elsőfokú ítélet megváltoztatásának és a kereset elutasításának. A fentiekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú ítéletet a Pp. 383.§ (2) bekezdése alapján hagyta helyben azzal, hogy a kereset fajtájának helytelen minősítése miatti téves megfogalmazást a rendelkező részben foglaltak szerint helyesbítette.

[62] A felperes a másodfokú eljárásban 50 000 forint perköltséget igényelt a 32/2003.(VIII.22) IM rendelet 2. § (1) bekezdése alapján, amely megfizetésére a Pp. 83. § (1) bekezdése szerint kötelezte az ítéltábla a pervesztes alperest.

[63] A meghatározatlan pertárgyérték figyelembevételével az 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 43. § (5) bekezdése alapján a fellebbezés illetéke 10 000 forint, amely az Itv. 5. § (1) bekezdés c) pontja alapján az állam terhén marad.

Szeged, 2022. november 21.

Dr. Szöllősiné dr. Tóth Zsuzsanna s.k.
a tanács elnöke

Dr. Gál Attila s.k.
előadó bíró

Dr. Bálind Attila s.k.
táblabíró